

TOMMY HEISZ

SIDAN 1

Fakta om pirater

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Vad tänker du på när du hör ordet *pirat*? I boken kommer du få reda på när piraternas storhetstid var, var det fanns flest pirater och vad som hände om en pirat ljög eller stal från en annan pirat. Du kommer också få svar på om det fanns kvinnliga pirater och vem *Svartskägg* var.

ÖVERSÄTTNING OCH BEARBETNING

Ebba Berg är översättare och författare. Hon bor i Göteborg och har översatt *Fakta om pirater*.

Ebba debuterade som författare år 2014 med den första boken i serien om barnen i Lyckeskolan, *Vem är kär i Abel Svensson?* (Olika förlag).

LGR22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Sakprosatexter för barn och unga. Beskrivande, förklarande, instruerande och argumenterande texter. Texternas innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag. (SV åk 4–6)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel grafiska modeller och stödord. (SV åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.
- Läsa och analysera skönlitteratur och andra texter, för olika syften.

LGRA22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS:

- Sakprosatexter för barn och unga. Beskrivande, förklarande och instruerande texter och hur deras innehåll kan organiseras. (SV åk 4–6)
- Att återge delar av innehållet i olika texter samt resonera om budskap och handling i texterna. (SV åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift samt med andra former för kommunikation.
- Förmåga att läsa och reflektera över skönlitteratur och andra texter.

PAPPERSKORGEN

När ni har läst klart boken kan ni med hjälp av denna övning repetera vad ni har läst.

Dela upp eleverna i grupper och ge varje grupp flera papperslappar. Ställ en fråga i taget till grupperna utifrån fakta som finns i boken. Varje grupp diskuterar och hjälps åt att komma fram till ett svar. När en i varje grupp skrivit ner gruppens svar på en papperslapp, ska grupperna berätta sina svar. Om en grupp svarade rätt så får personen som skrev lappen knyckla ihop papperslappen och försöka pricka en papperskorg på lagom avstånd. Låt alla i grupperna turas om att skriva ner svaren.

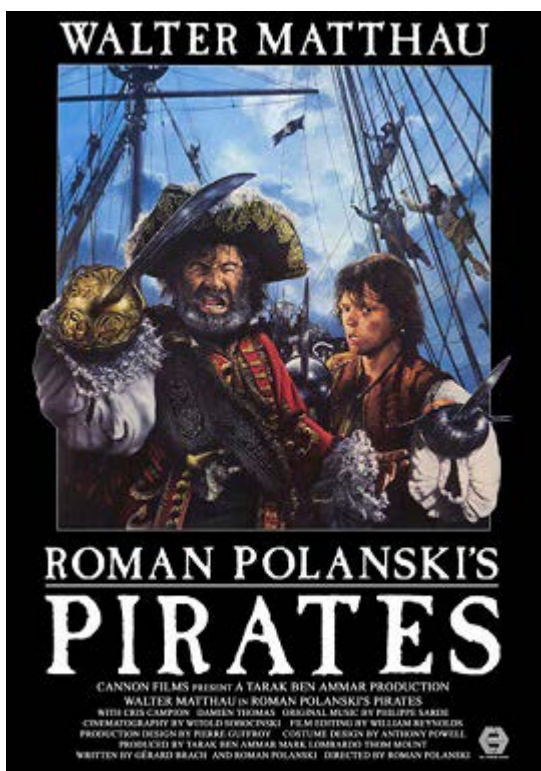
JÄMFÖR PIRATER

Pirater har blivit äventyrshjältar i filmer och böcker trots att de var hemska. Jämför filmens pirathjältar med pirater i dag.

Låt eleverna arbeta i par/i grupp och fundera över frågorna. Sedan ska eleverna jämföra sina svar med en annan grupp.

Fundera på följande frågor:

1. Titta på bilderna. Vilka är skillnaderna mellan piraterna på film och dagens pirater?

Bilder från:

https://en.wikipedia.org/wiki/File:Pirates_1986.jpg

https://sv.wikipedia.org/wiki/Sj%C3%B6r%C3%B6veri_i_Somalia

2. Vad tror ni man säger om dagens pirater som man inte säger om filmens och äventyrsböckernas pirater?
3. Vad kommer man att säga om dagens pirater om 300 år, tror ni?
4. Hur kan framtidens pirat, den pirat som kommer att finnas om 300 år, tänkas se ut? Och varför har den personen blivit pirat?

FYRA HÖRN

Läs upp påståendet och de fyra alternativen. Varje alternativ tilldelas ett hörn i rummet där de ställer sig som tycker alternativet stämmer. Det fjärde hörnet är för dem som har ett eget svarsförslag. När alla står i olika hörn, diskuterar hörnkamraterna varför de valt just det hörnet. Slutligen frågar ledaren varje hörn varför de tycker som de gör. De kan byta hörn under diskussionerna om de vill.

1. Vi kan få piratproblem i Sverige också.
  - a. Det har vi redan.
  - b. Bara om någon katastrof inträffar och vi blir ett riktigt fattigt land.
  - c. Inte en chans.
  - d. Annat svar.
2. Du skulle under vissa förhållanden kunna bli pirat.
  - a. Aldrig någonsin.
  - b. Bara om jag inte har någon annan möjlighet att klara mig.
  - c. Absolut, jag vill till och med vara pirat.
  - d. Annat svar.
3. Hur ska svenska soldater som jagar pirater uppträda?
  - a. Tufft och hårt.
  - b. Lugnt och förståndigt.
  - c. Vänligt och förstående.
  - d. Annat svar.
4. Vad ska svenska piratjägare göra med pirater de fångar?
  - a. Låsa in dem i en cell, ge dem bara vatten och bröd.
  - b. Ge ge dem en riktig utbildning så att de kan försörja sig på ett annat sätt.
  - c. Ge dem pengar så att de inte behöver ge sig på fartyg.
  - d. Annat svar.

FORSKA VIDARE

När ni har läst boken så låt eleverna fundera över vad de har för frågor och tankar om pirater som de vill få svar på.

Låt eleverna skriva ner sina frågor på post-it-lappar. Sätt upp lapparna i klassrummet där alla kan se dem. Låt sedan eleverna välja en fråga att forska vidare om. Fråga eleverna hur de vill redovisa vad de kommit fram till.

Förslag på olika redovisningsätt:

- powerpoint
- affisch
- podd
- film
- teater.

FACIT LÄSFÖRSTÅELSE

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Var fanns det mycket guld förr i tiden?
Det fanns mycket guld i Amerika.
2. Varför var det bra att ha många kanoner ombord på sitt skepp?
För att kunna anfälla andra skepp på långt håll.
3. Vad skulle piratflaggan visa?
Att piraterna var beredda att döda andra.
4. Vad händer på bilden?

Eget svar.

5. Vem är Mary Read och Anne Bonny?
Mary Read och Anne Bonny var två kända kvinnliga pirater.
6. Vad är en daggert?
Det är en lång kniv.
7. När började pirater använda sig av pistoler och gevär?
Under 1600-talet.

8. Kryssa i rätt svar varför pirater valde papegojan som husdjur på sina resor:

- Den var fin.
- De kunde prata med den.
- Den smutsade inte ner.
- Den åt alla mat som inte piraterna gillade.
- Den var klok.

9. Varför kan man säga att även vikingarna var pirater?

Eftersom de också stal och dödade människor när de åkte ut på sina resor.

10. Vad betyder ordet pirat?

Det betyder "försöka" eller "riskera".

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

11. Varför var det "bra tider" för piraterna förr?

För att det fanns många skepp lastade med guld i Karibien.

12. Varför kallades Edward Teach även för Svartskägg?

Edward Teach fick förmodligen namnet Svartskägg för att han hade ett svart, långt skägg.

13. Varför kan man säga att piraterna kan tacka Columbus för att de fick tag i guld i Karibien?

Columbus hittade vägen till Amerika och efter det åkte många skepp till Amerika och tog med sig guld.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

14. Varför finns det inte lika många pirater i dag som det fanns förr, tror du?

Eget svar.

15. Varför tror du att många skepp stannade i Karibien på väg hem till Europa?

Eget svar.

16. Det står i boken att det fanns många pirater i Karibien. Sätt ett kryss på kartan där öarna i Karibien ligger.

17. Varför tror du att piraterna var tvungna att gömma sitt guld ibland?
Eget svar.
18. Det står om två olika straff som en pirat kunde få om han bröt mot reglerna. Vilket av straffen tycker du är hemskast? Motivera ditt svar.
Eget svar.
19. Ringa in de pirater som du hört talas om:
- Kapten Krok från *Peter Pan*
  - Long John Silver från *Skattkamarön*
  - Jack Sparrow från *Pirates of the Caribbean*
  - Den Flygande Holländaren från *Svampbob Fyrkant*
  - Rackham den Röde från *Tintin*
20. Skriv något nytt som du lärde dig av att läsa boken.
Eget svar.

ORDSÖK

Hitta dessa ord

Pirat

Svartskägg

Sjörövarskepp

Kanoner

Skatt

Karibien

